

Algemene beschouwing Partij van de Arbeid

Programmabegroting 2023-2026 Gemeente Steenwijkerland

Voorzitter,

De fractie van de Partij van de Arbeid is opgetogen dat er een uitwerking ligt door het college van het coalitieakkoord 'Duurzaam doorbouwen, samen werken aan een vitaal Steenwijkerland' met een vertaling naar resultaten en acties, die ook op geld zijn gezet. In het coalitieakkoord hebben we gekozen voor het concept 'Brede Welvaart' als 'paraplu', of eigenlijk als richtinggevend uitgangspunt waar we op willen sturen. Brede welvaart is alles wat mensen (inwoners) van waarde vinden. Dat wil min of meer zeggen dat niet alleen materiële welvaart ertoe doet maar dat gezondheid, onderwijs, sociale cohesie maar ook een groene en gezonde leefomgeving minstens van even grote waarde zijn. Het concept Brede Welvaart, en de lijst van Werelddoelen die daarmee samenhangt, vraagt wel om een nadere uitwerking. We zien dat er in deze begroting vooral een technische doorvertaling is gemaakt van Brede Welvaart en werelddoelen naar bestuursprogramma's, resultaten en acties. De fractie van de PvdA zou u graag willen uitnodigen om daar samen met inwoners, raad, college en ambtenaren meer handen en voeten aan te gaan geven. Zodat het een concept is wat echt gaat leven, en waarmee we ook echt kunnen gaan sturen. Waarmee we ook meer focus kunnen aangeven om te sturen op dat wat inwoners van waarde vinden in onze gemeente.

Dit brengt mij de constatering dat we al lezend in deze begroting constateren dat er veel en ambitieuze doelstellingen zijn geformuleerd. Het is goed om ambitieus te zijn, en gezien de verschillende grote vraagstukken waar we voorstaan (klimaat, energie, stikstof, wonen etc) is het zelfs noodzakelijk om ambitieus te zijn. Maar de veelheid aan beoogde resultaten dringt ook de vraag op of we niet teveel met hagel schieten. Liever aan minder resultaten zorgvuldig aandacht schenken dan aan alles beetje. Gaan we deze plannen wel voor elkaar krijgen? Wat zeer het in het oog springt is de enorme formatie-uitbreiding die is opgenomen in het bestedingsplan in deze begroting. Er wordt zo'n anderhalf miljoen euro geïnvesteerd in formatie-uitbreiding. De prangende vraag is: hoe dit gaat bijdragen aan de brede welvaart van onze inwoners? We willen daar graag een nadere reflectie op van het college. Is deze formatie-uitbreiding een realistische ambitie gezien de huidige arbeidsmarkt en de moeite die we nu al hebben om vacatures in te vullen: hoe gaat u die uitbreiding voor elkaar krijgen en heeft u een plan klaarliggen om deze uitbreiding ook te begeleiden? Kunt u ons toezeggen om ons tussentijds (begroting – perspectiefnota) te informeren over het verloop van de uitbreiding en of er bijstelling van deze ambitie nodig is?

Ik wil ook nog even stil staan bij het proces dat is gelopen bij de tot stand koming van het coalitieakkoord en in het verlengde daarvan dit uitvoeringsplan en deze begroting. We hebben de ambitie geformuleerd in het coalitieakkoord om dichterbij en meer 'samen' te besturen, en u hebt dat opnieuw verwoordt in deze begroting. We delen met u de positieve ervaringen die we hebben gehad in het bespreken van de uitwerking van de coalitieakkoord met coalitie en oppositie in deze raad. En ook mochten wij als raad 'meekijken' in de gesprekken die u voerde met inwoners over het uitvoeringsprogramma. U beschrijft dat u deze werkwijze wilt voortzetten. De fractie van de PvdA nodigt u uit om op dit punt ambitieuzer te zijn. We willen hier graag méér van. Meer als raad samen

optrekken met inwoners, met elkaar als raadsfracties, met u als college. Zie onze uitnodiging om de bestuursfilosofie van Brede Welvaart samen handen en voeten te geven ook als een voorbeeld daarvan.

Voorzitter, over de bestuursprogramma's: In het programma Samenredzaam is één van de 4 specifieke aandachtspunten de Beweging van Nul. Belangrijk: een veilig thuisklimaat voor kinderen om op te groeien en ouders die durven hulp te vragen als het hen niet lukt om dat veilige klimaat te bieden. We ondersteunen deze ambitie van harte en zien uit naar een plan van aanpak. Als de één van de 4 specifieke aandachtspunten is dan is onze vraag wel of een plan in 2024 niet erg laat is? Dat is alweer halverwege uw bestuursperiode. Waarom zolang wachten? We roepen u op om hier sneller werk van te maken. Een ander punt uit dit bestuursprogramma is de groeiende groep inwoners die moeilijk of niet meer kunnen rondkomen. Het geldloket Steenwijkerland moet laagdrempelig hulp bieden bij deze groepen, en het lijkt ook nodig dat we inwoners echt beter bereiken want we lezen ook in deze begroting dat het aantal kwijtscheldingen van gemeentelijk belastingen 'meevalt' (waar u waarschijnlijk bedoelt 'tegenvalt') want er zijn waarschijnlijk meer mensen die ervoor in aanmerking komen dan die er gebruik van maken. We vragen u hier echt nadrukkelijk werk van te maken. Graag de reactie van het college hierop.

Verder zien we een risico genoemd staan als het gaat om de participatiewet. De 10% verhoging van het budget van uitkeringen is positief voor de koopkracht van diegenen die afhankelijk zijn van een uitkering. Onze zorg is of het Rijk deze stijging ook zal compenseren aan gemeenten door stijging van het BUIG budget en onze vraag aan het college is hoe u omgaat met dit risico. Wij spreken alvast uit dat wij van mening zijn dat dit risico niet mag worden afgewenteld op de inwoners die afhankelijk zijn van die uitkeringen. Graag de reactie van het college hierop.

Voorzitter, we zien dat er goed gebruik wordt gemaakt van het Volwassenfonds en Jeugdfonds Sport & Cultuur zodat een ieder die daar niet de middelen voor heeft toch mee kan doen in sport & cultuur. We constateren echter een verschil in de bijdrage tussen deze fondsen. Het jeugdfonds kent een bijdrage van 220 euro en het volwassenenfonds 160 euro. Dit laatste is vaak niet voldoende om een aanzienlijk deel van bv lidmaatschap van een sportvereniging te compenseren, en ook een vreemd verschil t.o.v. het jeugdfonds. Onze oproep is om deze bedragen gelijk te trekken tot beide een bedrag 220 euro. Onze vraag aan het de portefeuillehouder hoe zij hier tegenaan kijkt en of zij bereid is om op korte termijn aan te geven wat hiervan de financiële consequentie is. Wij hebben een motie achter de hand die wij eventueel volgende week willen indienen.

Als het gaat om de huisvesting onderwijs kijken we uit naar het nieuwe IHP (Integraal Huisvestingsplan Onderwijs). We hebben zorgen over de voorzieningen voor openbaar onderwijs is onze kernen. Op een aantal plekken is het openbaar onderwijs verdwenen en bestaat alleen nog bijzonder onderwijs. Onze vraag aan de wethouder: heeft u daarvoor aandacht bij het opstellen van het nieuwe IHP. Ook opnieuw vragen we uw aandacht voor de Unilokatie voor Voortgezet Onderwijs. We zien hierover tekst maar nog geen geld gereserveerd staan in deze begroting. Van de wethouder willen we weten: welke gesprekken voert u momenteel met de stichting voor voortgezet onderwijs? Kunnen we bij de volgende perspectiefnota een definitief besluit nemen hoeveel we reserveren voor de realisatie van de Unilokatie?

Het programma Duurzaam omvat veel doelen. Op dit punt doen we de oproep om de focus te leggen op de aanpak van energiearmoede en het beter isoleren van huurwoningen. Het zijn de groepen met lage inkomens waar de problemen stapelen met de huidige energieprijzen en die het eerst in de problemen komen. De regering zet vooral in op generieke maatregelen. We zien dit wel staan in deze begroting onder het resultaat van de klimaatplannen maar het zit ons teveel tussen de regels verstopt. In het kader van de SMART formuleringen willen we graag van de wethouder weten wanneer hij afspraken maakt met woningbouwcorporaties op het isoleren van huurwoningen.

In het programma Vitaal Platteland geeft u aan hoe u meer regie wilt gaan nemen in de toekomstige inrichting van ons platteland. Feitelijk hebben we te maken met een schaarstevraagstuk: de wijze waarop we tot nu toe meer doelen gehad met onze buitenruimte dan er beschikbaar is aan natuur, lucht, water, grond et cetera. Door de regie naar u toe te trekken vraagt dit ook om uw leiderschap om iedereen daarvan te doordringen. Ja, we moeten het samen doen, maar: net als luchtvaart, industrie et cetera zullen in ons gebied agrarische ondernemers moeten inleveren, daarover moet u eerlijk en realistisch zijn. Twee kritieke vragen op dit punt: hoe gaat u de raad in stelling brengen? Komt er een kaderstellende notitie? Gaat u eea in de omgevingsvisie verwerken? Graag uw reactie en een toezegging dat u de raad een plek geeft in de regievoering. Een ander punt dat daarmee is samenhangt is de positie van de Stichting Weerribben-Wieden. Ik neem aan dat u als gemeente uitvoering geeft aan de regievoering en dat dit niet in handen ligt van de stichting? We begrijpen dat de gebiedspartners verenigd zijn in deze stichting, evenals de gemeente, maar het is ons niet duidelijk welke rol de stichting precies speelt in de regievoering op het vitaal platteland en wat daarop het democratische toezicht is. Graag uw reactie hierop.

We denken dat we als gemeente het goede voorbeeld moeten laten zien in de transitie naar korte ketens en lokale voedselproductie. Op diverse plekken in het land bestaan als initiatieven als “burger boerderijen” waar lokaal voedsel wordt geproduceerd wat makkelijk toegankelijk is voor inwoners en gezond voedsel betaalbaar is te verkrijgen. In onze gemeente zijn er wel lokale initiatieven zoals Heerlijkheid de Hare in Oldemarkt maar we denken dat er, zeker in de huidige transitietijd, meer van zulke initiatieven nodig zijn en we willen met een motie het college oproepen daar een versnelling aan te geven.